

PROGRAM MDG Porsgrunn 2011-15

LIV I BYEN

Et samlingssted i kommunen, «ALLROMMA» som har aktivitet til nesten alle døgnstimer. - Der samles frivillige organisasjoner, NaKuHel (statlig NaturKulturHelse-prosjekt) og andre folkehelseinitiativ, også et lavterskel gratis helsetilbud slik fagfolk (HiT) skisserer dette (for alle generasjoner),

* der er det et utested/Kafe for alle (med øko-profil, ingen alkohol og dansemusikk med hjerte og mening),

* der er Porsgrunns første butikk med lokalproduserte kortreiste matvarer, økologisk mat, re-designede og fairtade produkter (drevet etter non-profit-prinsipper),

* videreforedlingsplass for bær, frukt m.m, der private kan komme å lage syltetøy, saft og annet for salg i butikken,

* m.m.(delvis for private og som en verna bedrift med produkter til salg i butikken),

* der kunne Porsgrunns Bildelering være,

* der burde en Gjenbrukssentral ligge med kreative verksteder for tøy-, tre- og metallarbeid

* der burde «Gratis-butikken» ha en avdeling: et konstant gratis loppemarked der folk kan levere og hente som de vil,

* en frivillig-arbeid-sentral burde etableres, med oppgaver til de som ønsker å være virksomme og samtidig gi hjelp til folk og byen...

Med andre ord et levende rom for alle aldre midt i byen. Vi ser for oss Meieritorget, slik at man skaper liv i rommet/gågata/aksen mellom det nye kulturhuset og Meieritorget. Skal ei gågate bli en suksess må folk vite at det skjer noe i byen hele tiden. «Allromma» vil sammen med de andre tiltaka MDG foreslår, skape en levende by.

Meieritorget passer også godt for navnet, da allrommet var det rommet på bondegårdene, som ble brukt til samlinger og festligheter. Meieritorg-bygget var jo i sin tid et meieri for bøndene i området. Tenk om bøndene kunne begynne å levere lokalproduserte varer til butikken i dette nye levende bysentrummet igjen!

* Videre utbygging av DownTown er ikke forenlig med føringer sentralt for «framtidens by» og ødelegger for liv i ei gågate som pr i dag sliter med tomme butikklokaler. Det burde heller stimuleres til at kjente kjeder og alle bransjer vil flytte opp i gågata, enn at mer aktivitet skal skje «downtown» og utafor byens sentrum. I dag kan det virke som Porsgrunn by er i ferd med å «forskræve seg». Vi lurere på hvilken befolkningøkning det er lagt opp til. Og setter forøvrig pris på at det kan se ut som vi bygger for alle klimaflyktingene som vil komme. I så tilfelle er det prisverdig politikk. Hvis ikke, må det nevnes at vi allerede har butikker nok i dette landet til 10 millioner innbyggere.

* Gjennomkjøring forbudt i Sverresgate for de som skal til Hovenga uten å ha ærend i byen. Disse må kjøre gjennom tunnelen.

* 40 km/t i Sverresgate. 30 km/t i Storgata(gågata).

* Volleyballbane, skøytebane, ballplass, kano- og båtutleie i sentrum.

* Rydding langs Lilleelva og sti langs denne.

* Evt nye aktivitetsdrivende bygg som f.eks videregående skoler etableres i sentrum.

* Biblioteket må vurdere sine åpningstider. Vi mener det er bedre med et åpent bibliotek søndag og kvelder, enn f.eks mandag og morgener. Helst vil vi ha bibliotek åpent alle dager fra f.eks kl 11 til 20.

LOKALT NÆRINGS LIV

Framtida er lokalproduserte varer i den utstrekning det lar seg gjøre. La oss begynne nå. Lokalt produsert, videreforedla og solgte landbruks- fiske og håndverksvarer under betegnelsen/merkevaren «HÆFFRA». Begrepet «fra regionen og for regionen» er et kjent begrep i mange byer i Euopa for kortreist produksjon av mat og annet. Dette er kanskje det mest bærekraftige og morsomme grepet vi kan ta lokalt for å skape oss det naturvennlige samfunnet vi alle har lyst til å være en del av. Dette er spennende og positivt både for produsent og forbruker. Produsenten kan konkurrere med produkter laget langt vekk fordi han produserer, videreforedler og leverer selv, og hopper dermed over 2-3 distribusjonsledd. Og forbruker vet hvor ting kommer fra og får et nærere forhold til forbruket sitt. Det er bra for klima og lokal identitet.

* Det er i dag ingen god grunn til at vi ikke skal ha f.eks lokalt produserte meieri-, kjøtt-, frukt-, grønt-, bakeri,-trelast,- og drikkeprodukter.

* Det er tryggheten i Samvirkene som Tine og Gilde som er den største bremsen for utvikling av jordbrukssektoren.

* Dersom tollmurene faller ytterligere, noe det er sterke krefter som ønsker, vil norske bønder slite med å konkurrere med mat fra de virkelig store produsentene i verden. Da vil mat «Hæffra» kanskje være den eneste konkurransemessige muligheten.

Et prinsipp må være, at ting i størst mulig grad skal produseres lokalt, etisk og miljøvennlig. Og dette er et prinsipp som burde gå foran en ensidig vektlegging på pris-prinsippet i anbudslogikken når kommunen skal bestille varer og tjenester.

* Miljøbil Grenland og Kebony er 2 viktige miljøbedrifter, som har fått oppmerksomhet langt utenfor Norges grenser. Disse startet i Porsgrunn, men fikk hverken økonomisk eller praktisk støtte fra stat/kommunen i nødvendig grad,- og henholdsvis ga opp og flyttet. Miljøbil Grenland mistet konkurransefortrinnet ved å være tidlig ute med EL-bil på verdensmarkedet grunnet offentlig treghet. Vi har ikke råd til å miste grønne arbeidsplasser. Her ligger framtida.

* Å satse penger på lokal og naturvennlig produksjon framfor finans-spekulasjon i internasjonale selskaper som bryter menneskerettigheter og/ eller driver med våpen, tobakk og porno, burde være en etisk selvfølge. Det er det ikke i Porsgrunn i dag, bystyret sier det er greit at 4% av spekulasjonen støtter virksomhet som rammer andre hardt.

* I Norge ser vi ofte at næringslivet er en pådriver i miljøvennlig atferd, framfor det offentlige. Det applauderer vi i MDG.

MILJØ- OG RESSURSFORVALTNING

Energikretsløpstanken må inn i alle områder av kommunen. Energi er i denne sammenheng mat, strøm, forbruk og transport. Dette må utnyttes på en optimal måte til beste for et mest mulig bærekraftig lokalsamfunn.

* Enøk satses det skikkelig på. I tillegg ønsker vi termografering av alle eldre hus i Porsgrunn, der kommunen ansetter 2-3 termografer over noen år. Omfanget vurderes ift alder av hus m.m.

* Smart bruk av strøm. Feks: All bytte av kommunale lyssystemer skal være miljøoptimalt.

- * Videre utbygging av fjernvarme (basert på industri-restvarme, biogass og fornybare ressurser som trevirke og halm), også til privathusholdninger.
- * Bio-energianlegg (rester fra skogbruk og landbruk) i alle utkanter som Langangen, Bergsbygda, Bjørkedalen og Oklungen: til skoler og nærliggende bygg dersom kapasiteten tilsier det.
- * Vedlikehold er noe av det viktigste vi holder på med. Et skikkelig system på dette burde være en etisk selvfølge. I dag er dette skammelig lite systematisk i Porsgrunn.
- * Et opplegg for bruk av mat som er i ferd med å gå ut på dato og rester fra restauranter og bakerier burde på plass.
- * Mye mer bruk av direkte konfrontasjon der det spekuleres i å la bygg forfalle. Her kan loverket brukes mye sterkere.
- * Utbygging av miljøhus på små «uoppdaga» tomter i nærhet til sentrum. Rydding langs Telemaksvassdraget fra Skien til Porsgrunn.
- * Elva er vakker og burde/kan innby til mer aktivitet ved at grunneiere tar mer ansvar.
- * Kartlegginga av forurensinga systematiseres for informasjon om fiske- og bademuligheter i vassdraget.
- * Sammenhengende gang- og sykkelvei langs Elva til Skien gjøres ferdig, «Water City»-prosjektet burde gjennomføres. Grunneier burde i større grad konfronteres i det offentlige rom.
- * Ny vei som tar til høyre før jernbaneovergangen ved Lillelva, i en miljøtunnel på østsiden av jernbaneskinnene opp til rundkjøringa ved Hovengasenteret. Må skje snarest. Kommunen må gjerne overta denne veien fra staten, slik at vi på dugnad med entrepenører, bønder og andre kan få bygget denne veien så fort som mulig. Vi åpner for engangs-ekstra-skatt for dette, dersom en folkeavstemming ønsker det. (Dette åpner også for kollektivfelt på eksisterende vei.)
- * Bompenger, rushtidsavgift, toprissystem og/eller personkvoter mellom Skien og Porsgrunn for å drifte kollektivtrafikk.
- * Kjøpe elbiler/miljøoptimale biler ved nyanskaffelser i kommunen.
- * Flere kommuner ønsker en omlegging av skatte- og avgiftssystemet slik at det gir større insentiver til et klimavennlig forbruk. Dette kan være å frita reparasjonstjenester fra merverdiavgiften, noe som i første omgang kan være et pilotprosjekt for eksempel innen hvitevarer, elektronikk og klær. Det kan være et virkemiddel for å gjøre reparasjon av varer mer konkurransedyktig i forhold til nykjøp.
- * Bedre samarbeid mellom transport-, avfall og jordbrukssektoren rundt biogass. Både utslipp fra avfallsbehandling og fra bilbruk reduseres når kjøretøy går på biogass produsert fra avfall eller husdyrgjødsel. Økonomisk kan slike prosjekter kunne støttes enten gjennom

et klimafond, fra Transnova, fra et utvidet virkemiddelapparat for Enova eller virkemidler innenfor landbrukssektoren.

* Vi ønsker at bensinstasjoner i Porsgrunn ikke bruker biodrivstoff før det er garantert og sertifisert som 2.-generasjons biodrivstoff (dvs si fra restprodukter omgjort). I tillegg vil vi ha tilgang på gass (LNG, LPG og biogass)

* Oljefyrer må fases ut i Porsgrunn.

* Krav om å skifte ut eksisterende gatelys med intelligent belysning eller energigjerrige armaturer.

* Samle og formidle informasjon om passivhus/lavenergi-boliger.

* Amnesti for mottak av farlig avfall fra små og mellomstore bedrifter

* Krav om økt gjenvinning av bygge- og rivningsavfall PBL gir muligheter for å styre næringslivets valg av innsamlings- og gjenvinningsløsninger gjennom tilknytningsplikt til avfallssug.

* Krav om 90 % gjenvinning av husholdningsavfall.

* Pålegge kartlegging av lokale energiresurser som jordvarme, bioenergi, bølge og vindkraft ved nybygg.

* Krav til alle nybygg i Porsgrunn at de skal være av miljøstandard, og f.eks ha en solfanger, et solcellepanel og/eller ei lita vindmølle.

* Påbud om drivstoffleksible biler i Grenland fra 2015

* Energi fra vannfallet ifra Røråsen.

* Omlegging av skatte og avgiftssystemet (for eksempel sykkelgodtgjørelse, skattlegging av gratis parkering og skattefritak for kollektivtiltak som matebuss eller månedskort)

* Premiering av aktører som velger miljøvennlig

* Premiere bruk av video og internettkonferanser

* Prioritering av NTP-prosjekter som bedrer kapasiteten i det kollektive transportsystemet

* Mulighet for å innføre lokale forskrifter, for eksempel avgiftsbelegging av plastposer, engangsgriller og engangsbestikk

* Kasting av søppel i det offentlige rom burde gi bot dersom det ikke gjøres på anviste steder.

* Det offentlige kan også kjøpe brukt.

* Ungdom kan lage sine egne steder med brukte ting.

* Ved riving av bygg burde dette kunngjøres, slik at de menneskene som ønsker å hente ressurser fra bygget før det kastes, kan gjøre dette. Er også en fin jobb for verna bedrift å samle materialer til bruk i verkstedet nevnt i programmet under «Liv i Byen».

- * Oppfølging av kommunens klimahandlingsplan og «Framtidens Byer»-krav.
- * Reduksjon i veitrafikken og dens utslipp av helseskadeliges stoffer og farlige klimagasser.
- * Opprettelse av Eidangerparsellen i dag!
- * Innføring av kollektivfelt nå (!) og av ordning med 3+ (kjøretøy med minst tre personer kan bruke kollektivfelt).
- * Bevaring av strandlinjen og grøntarealer for allmennheten.
- * En samlet plan for rensing av fjordene våre og Telemarkvassdraget med dens tilførende elver og bekker.
- * Økt fokus på dyrevern, bl.a. forbud mot pelsdyrhold og burhøns i Porsgrunn kommune.
- * Stimulering til alternativ og miljøvennlig næringsaktivitet/nyskaping av arbeidsplasser.
- * Økt bruk av økologisk mat på institusjoner og andre offentlige arenaer.
- * Gang- sykkel- veiløsning som må skje raskt. Sykkel må få fortrinn og det må gjøres synlig ved farging av sykkelst og markering av områder der sykkel møter vei og har forskjørsrett.
- * El-buss (biodiesel/biogass fra lokal søppel/brukt frityrolje-diesel) gjennom Storgata, ikke annet bortsett fra varelevering og for funksjonshemmede.
- * Vi kan ikke tillate dieselbusser på nyinnkjøpte busser i Grenlandsgryta.

Kollektivsatsing fungerer i dag best i de byer i Norge der MDG er representert i bystyrene. Vi tror ikke det er tilfeldig. Sammen med fagfolk vil vi foreslå ei smart satsing.

DEMOKRATI- vi foreslår, du bestemmer!

Vi ønsker å være først i Norge til prøve ut «Direkte Demokrati» i bystyresalen. I Norge kan folkeavstemninger kun være rådgivende. Å høre på folket direkte er derfor ulovlig! Det synes vi viser veldig liten tillit til folk og gir en dårlig smak på vårt selvsykryt om hvor demokratisk vi er som land. Representantene til MDG vil derfor i bystyret ta rådene vi får fra folk, gjennom et passordbeskytta system, veldig alvorlig,- og stemme slik disse viser. I avstemningene vil vi også ha med forslaga til fagfolk, administrasjonen og de andre politiske partia i bystyret. Det synes vi er redelig.

* Direkte Demokrati er å skape engasjement, gi tillit og ansvar til befolkningen, motvirke avmakt og vanskeliggjøre kommunal korrupsjon (vennskap og kjennskap). Direkte demokrati er også en motvekt til den hierarkiske, statlige ignoransen som ligger i alle effektiviseringstiltaka/endingene som blir gjort av økonomer, byråkrater, politikere og ideologer uten at fagfolk og folk blir tilstrekkelig hørt. De tradisjonelle partiene er skeptiske til folkeavstemminger fordi de har mistillit til velgerne til sine politiske motparter. Med vektlegging på faglighet, folk og etikk framfor politiske ideologier som kan skifte hvert 4. år, tror vi vår modell gir mer langsiktighet. Vi tror at respekten både for avgjørelsene, for politikerne og for enkeltindividene avgjørelsene «går ut over», øker med den dannende kommunikasjonsformen «Direkte Demokrati» er. Vi ser at vi har begrensa ressurser og vil kun klare å gjennomføre dette i få saker, og da spesielt der avgjørelser går utover mange mennesker eller livsgrunnlaget/miljøet vårt.

* Ingen krenking av mennesker ved nedlegging av skoler, institusjoner osv. Dette unngås ved at de involverte er med i de prosesser som har innvirkning på deres liv. Kommunen skal invitere innbyggerne til å komme med innspill når saker blir forberedt, og ikke bare gjennom høringsrunder etter at det meste i praksis er avgjort.

* 5 millioner kroner av kommunens budsjett årlig skal settes av til tiltak i de enkelte delene av kommunen, der innbyggerne selv får avgjøre hva pengene skal brukes til. Dette er styrking av bydelene/utkantstrøkene og deres nærmiljøfunksjoner. Velforeningene får en stor sum de selv kan bestemme over.

* Kommunens delegasjonsreglement blir endret slik at deler av den makta som i dag er delegert til administrasjonen, blir ført tilbake til de folkevalgte.

* Gruppelederne i kommunestyret skal sette av minst én time per uke til å møte innbyggerne ansikt til ansikt og høre på deres synspunkter. De Grønne vil ta initiativ overfor andre parti om dette og uansett gjøre det gjeldende for egen del.

* MDG vil ta kontakt med bedrifter og organisasjoner i Porsgrunn for å bli kjent med deres ønsker og behov.

* Vi vil jobbe for at vi skal kunne for mer lokal selvbestemmelse over skatteinngangen. At folk kan bestemme selv over hva f.eks 2% av deres skatt skal gå til, at kommunen kan spørre folk om ekstraskatt for enkelttiltak dersom befolkningen gjennom direkte-demokratisk avgjørelse har sagt ja til dette, at folk skal kunne si hvordan de mener pengene mellom de forskjellige sektorene burde fordeles.

* Månedlig liten avis fra kommunen til innbyggerne, der det informeres fra det offentlige i god gammel folkeopplysningsånd, om nyheter, forbrukerstoff, stillinger, kommunale planer med mer.

«DET SOSIALE»

KRIMINALITET-FOREBYGGING-FOLKEHELSE-NÆRMILJØ-SKOLE

Menneskeverdet, helt uten vilkår, følger av selve det fenomen å være et menneske, uansett ytre og indre kjennetegn. Det grensesprengende i dette er at det fratår enhver maktinstans, enhver politisk eller geistlig makt, retten til å relativisere menneskeverdet. Menneskeverdet kan ikke være gjenstand for ulik behandling – det er konstant. Det kan ikke graderes eller rangeres og ikke krenkes.

En kommune som har et bevisst forhold til menneskeverd tror vi vil få et mer fredfullt lokalsamfunn med mindre kriminalitet, rusproblematikk og misfornøydheter.

Miljøpartiet De Grønne går inn for å styrke de sosiale nettverka i nærmiljøet. På lengre sikt ønsker vi et velferdssamfunn med mindre institusjonsplassering og mer gjensidig omsorg. Nærmiljø der folk i ulike aldersgrupper kan oppleve og vise gjensidig omsorg bygger fellesskapsfølelse og sosial forankring, som igjen er viktig for trivsel og helse.

* Kommunen har plikt til å stå for forebyggende helsearbeid.

* Det første møtet et ungt menneske har med myndighetene i forbindelse med lovbrudd der han/hun utviser disrespekt for andre, seg selv eller livet, burde tas meget alvorlig. En slik hendelse kommer ikke ut av intet og krever kloket av de som er involvert. MDG Porsgrunn vil gjerne være med å utvikle det gode arbeidet og de gode tankene som allerede eksisterer i vår region, på dette området.

* Lav terskel for reaksjon på lovbrudd/disrespekt. Det mener vi er omsorg like mye som «straff». Flaskeknusing, hærverk o.l. bør det reageres på. Dette er forebygging. Ingen unge mennesker skal utvikle sin frustrasjon i retning av verre kriminalitet uten at vi har vist de oppmerksomhet, irettesettelse, vegledning, omsorg og muligheter til å ta positivt ansvar for seg selv og samfunnet. Vi har mange tanker om hvordan dette kan gjøres.

* For mennesker som har vært gjentatte ganger i fengsel eller ikke klarer å finne en vei ut av kriminaliteten må det samarbeides bedre. Man må prøve å skille bedre mellom yrkeskriminelle som ikke ønsker et mer normalisert liv og de som ønsker dette. For den gruppen som ønsker å etablere et liv utenfor det kriminelle miljøet, må det legges mye bedre til rette for kloke overganger med riktig støtte i viktige faser. Her må det tenkes kreativt og realistisk. Et sterkere samarbeid mellom fengselsvesenet og et fagmiljø i kommunen burde sannsynligvis etableres. MDG vil støtte fagfolk som jobber direkte med

innsatte og andre faggrupper, og utarbeide gode tanker for en bedre kriminalitetspolitikk lokalt.

* Alle som ønsker skal få være virksomme på dagtid. Narkomane, trygdede, asylsøkere, folk med psykiske lidelser, ja alle som ønsker det kan komme på «ALLROMMA» å velge blant oppaver som byen trenger hjelp til.

* Barnevernsarbeid er i dag i for stor grad brannslukingarbeid. Det forebyggende arbeidet må vektlegges mye mer. Det kan i stor grad gjøres på skolene, ved at hver enkelt elev får mulighet til å oppleve seg selv som det utrolige mennesket det er. Opplevelsen av mestring er vesentlig, vi er født nysjerrige,- så skolene/kommunen må gjøre det de kan for å differensiere tilbudet slik at man kan treffe den enkeltes inngangsport til læring og livsglede.

* Innafor rus og psykiatri kan det ikke fortsette som i dag med lange ventetider og en for dårlig kommunikasjon mellom spesialistene og fagfolka i kommunene. Tilbudet i kommunen er for dårlig. Kommunen har ikke penger eller ressurser, og pasientene blir gjengangere på spesialist-nivå. Man kan ikke kreve rusfrihet før behandling av alle individer. Noen må man hjelpe til en viss grad før man kan begynne å kreve. Innafor rus, psykiatri og barnevern har Porsgrunn mye å lære av Skien.

* Samhandlingsreformen skal gi kommunene større ansvar. Penger må følge med.

* "Inn på TUNET" er et tilbud der bønder gir tilbud til folk i forskjellige livssituasjoner som kan ha glede og nytte av et tilbud på gård: med skog, dyr, jord og maskiner. Dette viser seg rett og slett å bare virke positivt på folk, nærmest "av seg selv"! Porsgrunn har ikke noe slikt tilbud i dag.

* At flere skal få tilbud om omsorgslønn, noe som avlaster kommunen for kostnader til egen tjenesteproduksjon.

* Satsen for omsorgslønn bør økes til samme nivå som begynnerlønn til hjelpepleiere, og omsorgslønn bør gi pensjonspoeng.

* Øke avlønningen til støttekontakter. Dagens satser dekker ikke alltid utgiftene som oppdraget medfører.

* Vi ønsker et lavterskel helsesøster-/folkehelse tilbud i sentrum (Meieritorget), der folk i alle aldre kan droppe innom for diverse forespørsler.

* Asylsøkere må få jobbe frivillig og gratis i perioden de er asylsøkere. Mange vil bidra, men får ikke lov og må gå virkeløs på asylmottaka.

SKOLE/BARNEHAGE

* Skolen skal være for alle. Det betyr at den burde framstå som livssynsøytral. Skolene er i dag ikke bevisste nok hvilke opplevelse det er for et barnesinn å føle seg utenfor, dersom det kommer fra en ikke-troende eller annen-troende bakgrunn. I altfor stor grad gjøres det fortsatt i norske skoler overtramp slik Norge er blitt felt for i Menneskerettighetsdomstolen. Å være bevisst innhold i skolen som kan gi elever en opplevelse av at de ikke er en del «vi-opplevelsen», er også godt forebyggende barnevernsarbeid.

* Skolen burde vektlegge temadager eller lignende, der også ekstern kompetanse kan leies inn. Disse temadagene skal ha som intensjon å få elevene til forstå hvorfor de er en viktig del av verden, at livet er rikt, at mennesket har klart utrolige ting, at forskjellene mellom oss er minimale og spennende, at menneskeverdet må det jobbes for hver dag, at avhengighet, samarbeid og tilpasning har vært og er viktigere for vår sivilisasjons utvikling en konkurranse. Respekten for andres innsats kan tydeliggjøres m.m. Dette, også som forebyggende arbeid mot hærverk, vold osv (Selvfølgelig er det også dypere strukturer i samfunnet (bl.a. strukturell vold, individuelle medfødte sårbarhetsfaktorer, problematisk sosial arv og annet), som påvirker hvordan atferd arter seg når man vokser til. Men det skader ikke å støtte opplevelsen av egenverd, mening, fellesskap/avhengighet i skoleregi).

* I dag er tidsplanen så tett i småbarnfamiliers liv, at det er betimelig at skolen også bruker en del tid til å snakke med barna om livets store og små spørsmål, i større grad enn det som er tilfellet i dag. (MDG ønsker prinsippielt at familier skal ha mer tid sammen, men med dagens samfunnsmodell er det vanskelig. Derfor er mange av våre forslag kompensierende på en modell vi ikke foretrekker)

* Skolefritidsordningen og barnehager i Porsgrunn burde åpne kl 06.30 om morgenen.

* Vi anser lekser i skolen som lite hensiktsmessig (noe diverse studier understreker), som lite positivt for familielivet (invadering av privatsfæren fra det offentlige) og som opprettholder av sosiale forskjeller (studier viser at lekser øker klasseforskjellene). De fleste voksne slipper å ta med seg jobben hjem etter arbeidstid, det burde også gjelde barn. Den mentale pausen fra krav burde barna også få. Den lille tida barn og foreldre har mellom middag og leggetid burde brukes på annet enn mas om lekser.

* Læreren må få lov til å tilpasse undervisningen lokalt, slik at hun/han finner den form, som passer de selv som lærer og elevgruppen de har, på en best mulig måte. Vi tror at alle lærere har en formidlingsglede de må få lov til å finne sin versjon av. Det tror vi gir mer motiverte lærere. Vi vil alminneliggjøre større variasjon og mer tilpassing i undervisningsform, slik at det ikke blir så opplagt hva som er spesialundervisning. Læremåla må være tydelig, både for lærer og elev.

* Kommunen må få nok penger til å gjennomføre samhandlingsreformen på en god måte.

* Små barn får plass i barnehagen som ligg nærmast bustedet dersom foreldrene ønsker dette og det er ledig plass, på samme måte som barn får grunnskoleplass. Skolegrenser skal ikkje flyttes på kort varsel, helst med 2-3 års varsel, slik at barna kan bytte barnehage til de barna de skal gå i skole med.

- * Vi ønsker at barn i barnehage får større anledning til kontakt med voksne av alle generasjoner.
- * Kommunane skal ha ansvar for å språkteste alle barn før dei fyller 5 år, og må sørge for at barn med svak språkutvikling og/eller mangelfullt norsk talespråk får tilbud om ekstra støtte før skolestart.
- * Det skal vera anledning til å etablere og drive ikke-kommersielle private skoletilbud, inkludert skoler som er forankra i livssyn så vel som skoler som står for pedagogiske alternativ.
- * Skoledagene ikke blir forlenga – og derfor at framlegg om «heldagsskole» blir tilbakevist. Dette fordi MDG ønsker kortere arbeidstid og at økt vekst ikkje tas ut i meir lønn men i mer tid. Men vi ser fordeler med heldagsskole, slik samfunnet er organisert i dag.
- * Praktiske emner og oppøving av motoriske ferdigheter må få en større plass i hele grunnskolen, og at elevane på ungdomssteget får større anledning til å velge praktiske valgfag.
- * Banda mellom skolen og samfunnet blir styrka, ved at elevene som ledd i undervisninga tar del i praktiske og samfunnsnyttige oppgåver.
- * Elevene får konkrete tilbakemeldinger om prestasjonane sine underveis i læringsprosessen.
- * Det ikke skal gis karakterar før på ungdomssteget.
- * Potensialet i differensiert undervisning blir utnytta bedre, ved at kompetent personale, ikke assistenter, skal ha ansvaret og stå for tilpassa opplæring og spesialundervisning.
- * Det skal gis undervisning på morsmålet til elever med minoritetsspråkleg bakgrunn, i tillegg til norskopplæring.
- * Forbud mot trådløse nettverk i skole og barnehage, grunnet elektromagnetisk stråling. Det finnes tekniske løsninger som er sikrere og samtidig øker effekten av linjekapasiteten.
- * Arbeide for lovfestet rett til Læringsplass. Porsgrunn burde klare å garantere læringsplass til alle.

Boligpolitikk

- * En sosial boligpolitikk,- alle har rett til bolig. Driften privatiseres ikke .
- * Krav om forenkling av Plan- og bygningslova m/forskrifter for å gjøre det mulig å bygge enkelt, billig og miljøvennlig og lettere å bygge sjøl.

* Krav om en kraftig økning i rammene for tilskudd fra Husbanken til kommunale utleiebusteder, med sikte på at en stor del av nybygginga framover skal gjelde nettopp slike krav om at Husbanken i det heile tatt bare skal gi lån til nøkterne boliger.

* Krav om at NAV skal stille depositum direkte og ikke bare garanti for sosialklienter som skal leie bosted på det private markedet (mange utleiere nekter å godta garanti frå NAV)

Eldrepolitikk

La generasjonene møtes – Differensiert og smidig tilbud – Hurtige avgjørelser

De Grønne ønsker et samfunn der gjensidig omsorg mennesker imellom i større grad supplerer institusjonene.

Nærmiljøene kan ikke erstatte gode offentlig tilbud til eldre som trenger omsorg eller praktisk hjelp, men offentlige tilbud kan like lite erstatte gode nærmiljø.

* Skape flere møteplasser mellom generasjonene. Eldre mennesker har evner og kunnskaper som bør komme til større nytte i skolene og barnehagene – unge mennesker har ressurser som bør komme til større nytte i omsorgsinstitusjoner og møteplasser for eldre. Mange eldre har også kompetanse på områder som engasjerer ungdom på fritida – for eksempel mekking. Det bør utnyttes.

* Lære av kommuner i inn- og utland som har gjort omsorgs- og botilbud for eldre til naturlige møteplasser i nærmiljøet, blant annet ved å lokalisere andre kommunale tilbud og frivillige aktiviteter der. sikre frivilligsentralen gode arbeidsvilkår og om nødvendig øke støtten til den.

* Informere eldre om muligheten til å være støttekontakt.

* Individuelle behov og ønsker må være avgjørende ved valg av omsorgstjenesten karakter.

* Flere hender må til. Eldre som ikke ønsker, skal ikke måtte sitte inne vakker vårdag.

* Behandlingstid av søknader må skje raskt, helst innen 3 dager burde man få svar.

(MDG er det partiet som i størst grad vektlegger dyder som: å ta vare på ting, ikke kaste mat, ikke sløse, ha respekt for ting. Dette er dyder vi delvis har mistet og som den eldre generasjonen forstår viktigheten av.)

KOMMUNEØKONOMI

Stadig nye oppgaver og pålegg legges på kommunen. Det må tydelig kommuniseres til Stortinget at det må følge penger med de nye oppgavene. MDG vil ha en pause i nye lovpålagte oppgaver for kommunene.

* Vi vil gå gjennom budsjett og se hva vår kommune bruker penger på og tydelig markere hva vil prioritere. Vi vil unngå flate kutt.

* Vi synes ellers det er rart at en kommune med tett befolkning, mye industri, eget sparefond pga Skagerak vannkraft, ikke har bedre økonomi, og vil gjøre vårt for å prøve å forstå dette og fortelle det til folk.

* Vi vil vise til folk hvordan dagens budsjett fordeles, og vi vil spørre folk hvordan de mener fordelinga mellom de forskjellige sektorene burde være. Dette heter "Participatory Budgetting" og er en del brukt i Sør-Amerikanske land. Det viser seg ofte at skole og helse får mer av "kaka" enn f.eks teknisk sektor, når folk får bestemme.

* Vi vil jobbe for lokal selvbestemmelse av skattenivået: f.eks at vi som innbyggere kan betale mer i skatt til vår kommune, dersom flertallet av innbyggerne ønsker å gi f.eks 100,- ekstra til f.eks vedlikehold av lekeplasser.

* 2% av skatten til kommunen åpner vi for at folk selv kan bestemme hva skal gå til. Vi må vurdere hvilket detaljnivå som er realistisk.

* Vi må unngå sløsing i det offentlige: her tenkes stillinger, elektrisitet, nyinnkjøp/driftsbudsjett, seminarer, kursing, byggeprosjekter/annet teknisk, konsulentsjenester, pompøse prosjekter og generelt jåleri.

* Lov om offentlige anskaffelser pålegger offentlige oppdragsgivere i alle forvaltningsnivåer å ta hensyn til miljømessige konsekvenser under planleggingen av den enkelte anskaffelse.

* Vår kommune burde sette sine sparepenger i rentesparing, ikke aksjespekulasjon, da denne legger opp til en vekstpolitikk som i sitt vesen ikke er bærekraftig på sikt.

* De etiske, sosiale og økologiske retninglinjene er ikke sterke nok i dagens alksjeportefølje. Ca 40 millioner (4%) satses det i internasjonale selskaper som bryter menneskerettigheter og i våpen-, tobakk- og porno-industri. Det burde vi ikke trives med.

VANN SOM FELLESEIE

Gjøre innbyggerne til eiere av Porsgrunns drikkevann for å hindre at det kan kommersialiseres slik nye lover nå legger opp til. For å unngå kommersialisering må vi forlange at vannverket i Porsgrunn omorganiseres til ideelt samvirke eiet av abonnentene. Det er imidlertid ingenting i veien for at samvirket vedtar at kommunen eller det interkommunale selskapet driver vannverket for oss. Som samvirker vil vannverkene bli definert som private. Det betyr at EU og WTO ikke får noen mulighet for å kreve konkurranseutsetting. Vannforsyningen vil være "privatisert", samtidig som de ideelle samvirkene ivaretar det beste ved tradisjonell offentlig sektor, ...slik offentlig sektor var ment å fungere

HAVET/KYSTFISKET VÅRT

Planen til Naturvernforbundet blir MDG sin handlingsplan:

1. Trål, snurpenot, lysfiske og lange garnsett må ut av fjordene i gytetida, og minst et par viktige gyte- og rekrutteringsområder i hver kommune må holdes fri for fiske.
2. Oppvekst- og gyteområder for fisk og skalldyr må holdes fri fra utfylling og mudring i sjøen, og fra bygging i strandsonen. Det gjelder vassdragsdelta og grunne sjøområder med blant annet bløtbunn, ålegress, tare, skjellsand og rullestein. Ødelagte områder bør restaureres.
3. Strakstiltak mot sukkertare-døden: a) Krav om bedre rensegrad på de kommunale rensesanlegg V/A. b) Landbrukets bidrag av næringssalter til de nære sjøområdene må reduseres omgående. Redusert bruk av kunstgjødsel, totalforbud mot høstpløying i konvensjonell drift og tiltak for å gjenopprette naturens egen rensekapasitet i bekker og vassdrag må innføres.
4. Det må innføres minstemål for torsk som tillater fisken å nå gytetiden alder.
5. Generell redskapsbegrensning for fritidsfiske: minst halvering i antall garn og ruser.
6. Staten må sørge for å styrke lokalkunnskapen i fiskerioppsynet langs kysten gjennom øremerket finansiering av fiskerioppsynsfeltarbeid hos politikamrene.
7. Bifangst av småfisk og hummer i trål, garn og ruser må stoppes gjennom tekniske krav til utstyret: blant annet sorteringsrister og rømningsåpninger.
8. Korallrev og andre viktige hot spots for biologisk mangfold i sjøen bør totalfredes. Fjerning av all kloakkutslipp direkte til vann i

Porsgrunn, på kommunens regning. Og sterkere konfrontasjon mot Skien for at de skal gjøre det samme.

JORDBRUK

- * - fritak for eiendomsskatt for landbrukseiendommer.
- * - tilrettelegging for beitebruk i større skala.
- * - satsing på lokal produsert og videreforedlet mat fra Granland: gøy for bonde og forbruker, bra for klima og lokal identitet.
- * - Bøndene med gårdsbruk langs bekker, elver og vassdrag må pålegges å etablere randsone pga erosjonsfare, tap av humuslag, forurensing til elver og hav.
- * - Jordvernet må være meget sterkt, vi vil ikke ha noe jordbruksland omdisponert.
- * - Ferdigplen anser vi som omdisponering.
- * - Strengere føringer til gjødselplan, næringsregnskap og -balanse,
- * - Strengere krav til gjødselspredning og kortere spredningssesong
- * - Krav om økt lagringskapasitet for gjødsel
- * - Forbud mot høstpløying i utsatte områder
- * - Støtte til produksjon av andregenerasjon biodrivstoff
- * - Økt prioritering av klimahensyn ved kommunenes tildeling av SMILmidler
- * - Økte tilskudd til redusert jordbearbeiding, økt arealtilskudd, lavere produksjonstilskudd,
- * - Alle jordbrukstilskudd gjøres mer betinget av klimariktig atferd.
- * - Investeringsstøtte til bedre gjødslingsutstyr og utvidelse av gjødselkjellere
- * - Etablere mineralgjødselavgift
- * - Sterk satsing på støtte til grøfting.
- * - Inkludere jordbrukstiltak i klima- og energiplaner
- * - Informasjon/veiledning om klimavennlig dyrkning
- * - Samordne klimatiltak og vanntiltak - redusert avrenning og bruk av nitrogen i landbruket
- * - Etablere samarbeid mellom aktuelle aktører, for eksempel til etablering av felles biogassanlegg og best utnyttelse av energien.
- * - Mål om tilnærmet 100% økologisk drift av jordbruksarealer

INDUSTRIEN VÅR

Det er fortsatt forbedringspotensiale innafor Co2, forurensing, energiutnyttelse og sikkerhet. Våre fjorder er fortsatt for giftige mange steder til at man skal spise fritt fra dens gaver (Da Sissel Rønbeck var miljøminister på slutten av 80- tallet, lovte hun at folk i Grenland skulle kunne spise fisk fra fjorden igjen i år 2000).

Co2: Det er varslet en global satsing på fornybar energi de neste tiårene som vil gi en massiv økt etterspørsel etter produkter fra norsk industri. Dette gjelder silisium til solenergi, stål og høy kvalitet legeringer til vindkraft, gjødsel til bioenergi og aluminium til mer energieffektive biler. Dette er relevant for Grenland, Kårstø, Mongstad, Tjeldbergodden og Melkøya, som er viktig CO2-rensesklynger.

Disse klyngene kan redusere Norges klimagassutslipp i betydelig grad og sørge for at utslippsnivået i 2020 er ca 7 millioner tonn mindre enn dagens utslippsnivå. I tillegg legger de grunnlaget for en videre satsing på fremtidsrettet prosessindustri. En koordinert utvikling av klyngene som knytestrukturer for CO2-håndtering gir mulighet til å hente ut stordriftsfordeler og gjøre det rimeligere å redusere CO2-utslippene.

Forurensing: Vi har sett at industrien i Grenland har hatt flere utslipp over vedtatte utslipp og uhell de siste årene (Norcem, Yara og Eramet). Grensene løsnes ikke opp i framtida, men styrkes ytterligere.

Energi: Vi mener det må være mulig å utnytte enda mer av energien som går ut av piper og rør i Grenland til fjernvarmesystema våre. Organisk materiale skal ikke brennes på Norcem.

Sikkerhet: Vi ønsker at Yaras ammoniakk-tank sikres ytterligere i den grad det går, med ekstra skjold eller andre tekniske løsninger. Fabrikken burde på sikt flyttes til områder uten tett befolkning, når tanken en dag er moden for kondemnering. Kunstgjødsel er ikke en bærekraftig produksjon, og vil bli enda mindre bærekraftig når vanskelig tilgjengelig og sterkere forurensa fosfor skal brukes. I løpet av 50-100 år er fosfor-ressursene i verden tømt.

AREALPLANLEGGING OG UTBYGGINGSSAKER

Kommunene har verktøy i sine planer som gjør dem i stand til å styre handelsutviklingen i bærekraftig retning, men ikke alle bruker dem. Dersom kommunene ønsker å sikre at krav til lokalisering og størrelse følges opp, bør føringene gis i form av juridisk bindende bestemmelser. Klare og bindende føringer vil styrke kommuneplanleggerens handlingsrom og gi forutsigbarhet for næringsutviklere og utbyggere. Dette vil i sin tur gi mindre rom for skjønn i saksbehandlingen, dessuten vil det redusere lobbyvirksomheten og bruken av dispensasjoner.

MDG mener Porsgrunn by ikke trenger utbygging av kjøpesentre utenfor sentrum, men heller burde satse på utvikling av en levende bykjerne ved hjelp av et variert tilbud i strekningen fra Meieritorget til det nye kulturhuset. Vi vil være med å skape en by med egen identitet. Vi ønsker ikke en kopi av andre byer, der aktivitet er skapt av pengesterke utbyggere og kjøpesentre på utsiden av byen. MDG er skeptiske til utbygginga langs elva, der alle nybygg har en høyde som til sammen lager en altfor voldsom "vegg" mot elva. Penger fra utbyggere skal ikke kunne endre kommunens arealplan. Alle parter skal være trygge på at arealplanen er til for å følges. Steds- og identitetsutvikling skal skje av politikere, ikke utbyggere. Kommunen har en rett og en plikt til å legge sterke miljøføringer til nybygg. Utbyggerne vil bygge allikevel. I dag krever kommunen ingenting utover standard minstekrav.

* Innarbeide klimakrav ved bygging av offentlige bygg på lik linje med økonomiske og tekniske krav

* Pålegge klimagassregnskap og klimakonsekvensanalyse for byggeprosjekter

* Forbud mot direkte elektrisk oppvarming (panelovner) i bygg

* Mulighet til å stille strengere krav enn gjeldende teknisk forskrift

Se ellers vårt program, under «miljø og ressursforvaltning».

KULTUR (nynorsk tekst)

Miljøpartiet Dei Grøne set pris på det mangfaldet av kulturuttrykk som finst i vårt eige land og resten av verda. Vi meiner kunst, kultur og idrett har stor verdi for glede og livskvalitet, uavhengig av kva økonomiske verdiar som blir skapte.

Fridom og mangfald i kulturlivet

Vi ser på det å kunna uttrykka og engasjera seg i kulturlivet som ein menneskerett, og meiner at kultur har ein naturleg plass på budsjetta til stat og kommunar. Samtidig som vi meiner at felleskapet aktivt skal støtta kultur og idrett, skal kulturlivet i seg sjølv vera fritt og uavhengig. Eventuelle statlege føringar må ta utgangspunkt i eit ønske om å hindra einsretting.

Kunstnarane i samfunnet

Kunst og kunstnarisk arbeid er ein stor verdi for samfunnet, og må integrerast meir både i næringsliv og offentleg verksemd. Miljøpartiet Dei Grøne vil gi grobotn til eit levedyktig kunstmiljø, slik at det positive potensialet kunsten har for samfunnet kan utnyttast i større grad. Det er då sentralt at kunstnarar må få arbeids- og levkår på line med andre yrkesgrupper, i påvente av at samfunnsløn kan gi alle ein grunnleggjande økonomisk tryggleik.

Offentleg rom

Vi ønskjer oss det offentlege rommet som ein møtestad som stimulerer til og legg til rette for mangfaldig aktivitet. By- og tettstadsutforming må ikkje overlatast til særinteresser, og tilgjenge for alle må stå i sentrum. Miljøpartiet De Grønne ønsker ei dekommersialisering av det offentlege rommet, med opning for meir kunst og kreative uttrykk, både profesjonell kunst og folkelege/uformelle kulturuttrykk.

Språkleg jamstilling

Miljøpartiet Dei Grøne ser dei to offisielle norske skriftspråka som ein kulturell rikdom. (...)Strengare tiltak må settast i verk for at offentlege organ skal følgja mållova. Retten til læremiddel på nynorsk og bokmål til same tid og pris må vera reell. Opplæringa i skulen må ha god lese- og skrivedugleik på begge språka som mål.

MDG vil arbeide for:

* Betre støtteordningar for kunstnarar og kunstorganisasjonar; oppretting av fleire kunstnarhus med gratis eller rimelege atelier og fellesverkstader.

* Auka tilskot til offentleg kunst, mellom anna ved å auka den delen av byggekostnadene for offentlege nybygg som går til utsmykking; å styrka det kunstfaglege nivået i utsmykkings- og innkjøpskomitear; å auka det tverrfaglege samarbeidet.

- * Å innføra skattefrådrag til verksemder og privatpersonar ved sponing eller kjøp av kunst.
- * Å gi folkebiblioteka auka ressursar til utlåsmateriell, brukarvenlege lokale og opningstider.
- * Eit godt og breitt kulturtilbod både via omreisande og faste institusjonar, profesjonelle tilbod og amatørgrupper.
- * Utreiing av «verdsteneste» for auka kulturforståing, brubygging og fellesskap, der ungdom vel seg eit land og får eit års studie-/arbeidsopphald delfinansiert av det offentlege.
- * Å oppretta fleire ungdomsklubbar og allaktivitetshus; å leggja til rette for ulike ikkje-kommersielle arrangement på offentleg stad
- * Aktive idrettslag er ein del av levande nærmiljø. Ein sektor som trenger meir moralsk og økonomisk stønad enn den har fått dei siste 4-8 åra i Porsgrunn.
- * Vi opnar for at verk laga av lokale kreative folk /kunstnere skal få arenar å utøve seg på i det offentlege rom. Vi ynsker mange plassar i byen der ymse uttrykk kan visast. Vi ynsker ikkje bare kunstere frå institusjonene i det offentlige rom. Det lokale engasjementet må få vises. Alt frå installasjonar til barnetegningar i eit vindauge kan ha rullerande visningar.
- * Utviklinga av Kjølnes og Frisklivsenteret må det byggjast vidare på. Langrenn- og joggeløyper burde til dømes ha base her.

Framtidens By, Porsgrunn

Tretten byer har utarbeidet handlingsprogram for sitt arbeid i "Framtidens byer". Samlet legger byenes handlingsprogram opp til en reduksjon av klimagassutslippene på 35 prosent i 2030 og 24 prosent i 2020 sammenlignet med 1991, melder Miljøverndepartementet. Framtidens byer arbeider for å redusere klimagassutslippene innenfor fire områder; veitransport, energi i bygg, avfall og forbruk og klimatilpasning. Tiltakene vil også prege livet i byene i form av flere sykkelstier og mindre biltrafikk, bedre avfalls- og ombruksløsninger, lettere tilgang til fornybar energi og større tilpasningsdyktighet til klimaendringene. Porsgrunn svikter i dag på de fleste av disse områdene. Det trengs et miljøparti i bystyret.

Avfall og renovasjon

Først vil vi minne om avfallshierarkiet: Avfallsreduksjon må ha førsteprioritet. Deretter materialgjenvinning. Så energigjenvinning som «siste utveg».

Deponiene: Klimagassreduksjonen på deponiene er derfor prioritet nummer én. Deponiene skal nå avsluttes så snart det er praktisk mulig. Et ansvar for deponieierne og kommunene. Metanoksidasjon er en mulighet, men oppsamling og energigjenvinning er bedre. Det ligger også nye muligheter til å gjenvinne «svakgass» fra deponier. Dette er tiltak som det egner seg godt å bruke lovverket til å innføre. Materialgjenvinning framfor energigjenvinning: Kildesortering og ettersortering er «førstelinjetiltak» for materialgjenvinning og energigjenvinning. Etter vedtak om å oppheve forbrenningsavgiften er det viktig å sikre at alt matavfall blir kildesortert og sikret som råstoff for biogassanlegg. Fellesanleggene for biogass fra matavfall, gjødsel og annet organisk avfall i kommunene er en bedre løsning for dette avfallet. Det eneste sikre tiltaket er å innføre påbud om kildesortering av matavfall. Fullgod bruk av metangassen er i motorer og gassturbiner. Gjenvinningskvalitet: Restavfall vil forårsake klimagassutslipp som må vurderes i forhold til kvaliteten på gjenvinningen. Kravene må nå skjerpes. Destruksjon av restavfall, dvs. forbrenning uten full energigjenvinning, må forbys. Det må stilles krav om forbrenning med full utnyttning av energien til kraft og varme. Det betyr at KLIF må skjerpe kravene til utslippstillatelser. Kommunene og avfallsselskapene kan ettersortere restavfall og gjøre det bedre egnet som brensel. Det er trolig bedre for det globale klima å eksportere restavfall enn å gjenvinne bare deler av energiinnholdet. Det bør derfor også nedlegges midlertidig forbud mot bygging av nye avfallsforbrenningsanlegg i Norge. Endringer av forurensningsloven kan vurderes brukt til å stille krav om energieffektivitet og ressursutnyttelse .

* Amnesti i 1 år for næringslivet for innlevering av farlig avfall.

* Forsøk med gratis innlevering av alt avfall, men bøter for feil sortering på avfallsanlegg (Pasadalen). Mye tydeligere forklaring på avfallsanlegg over hva som skal hvor.

Matavfall og kloakk: Som hovedregel bør alt matavfall og kloakk omformes til gjødsel og/eller biogass. Frivillig privat kompostering av matavfall må suppleres med offentlige kompost-/biogassanlegg. Nye teknologiske løsninger for biologisk omdanning av kloakk og avløpsvann på husholdningsnivå må utvikles, som supplement til de tradisjonelle offentlige anlegga. I større anlegg er det ei viktig utfordring å ta vare på og tilbakeføre næringsstoffer til landbruket. På sikt er dette det eneste bærekraftige alternativet til bruk av kunstgjødsel. For å få rein gjødsel må nok avløpssystema bygges radikalt om, slik at toalettavfallet tar egne veier og gjerne to veier (urinen med alle sine næringsstoffer til en tank og det faste til en annen). Det kan bli eit løft for kommunene på linje med det som et nett av høyfartsbaner blir for staten, men på lang sikt minst like viktig.

MDG

Et levende samfunn. Et friskt pust.

Framtida må bli grønn, det må skje lokalt.